

BIBLIJSKO - MOLITVENA ZAJEDNICA

SVETI PAVAO

KRSNO DOGAĐANJE

Simbolika vode

Temeljni znak Krsta jest voda, pranje vodom. Voda – materija tako svakodnevna – oduvijek je u čovječanstvu imala i veliko simbolično **značenje. Ta je simbolika jaka i na religijskom području.** Tako sveta obredna pranja susrećemo u starini kod Egipćana, Grka, Iranaca, Indijaca, Babilonaca i drugih naroda.

Značenje simbolike

U najopćenitijem ljudskom iskustvu voda se pojavljuje u svojem trostrukom značenju. Prije svega ona je temeljni preduvjet života, jer bez nje života nema – ona **znači život**. U tom se smislu u Bibliji govori o stablu zasađenu pokraj voda tekućica (Ps 1,3), a i Isus samarijanki nudi „živu vodu“, govori o vodi koja „struji u život vječni“ (Iv 4, 10 i 14). Sasvim suprotno od toga voda nosi u sebi i simbolizam **smrti**.

U ljudskom iskustvu ona se pojavljuje i kao zatirač života, kao voda pomora i potopa. Silovita i prodorna, stavlja čovjeka u situaciju smrti. Tu je, napokon i voda u svojoj očištiteljskoj ulozi. Njezin simbolizam jer čistoća, **očišćenje**. Ona čisti, pere, donosi tjelesnu čistoću. Na taj način simbolizira i čovjekovu želju i molitvu za njegovim nutarnjim očišćenjem.

Sin Božji

Kod krsnog simbolizma voda dolazi u sva tri gore smomenuta zančenja. Ona ima **očistiteljsku ulogu** (1 Pt 3,21; 1 Kor 6,11; Dj 22, 16), **ona simbolizira i smrt i uništenje** (Rim 6,3-11), i **napokon ona znači novi život, čiji početak jedno novo rođenje** (Iv 3,5; Tit 5,35). Kao što su je u starini smatrali osnovnim počelom života (stara grčka filozofija: voda, zemlja, vatra i zrak) tako je ona **u Kristovom sakramentu počelo novoga rođenja u kojem čovjek umire staromu a rađa se kao novo stvorenje, Sin Božji!**

Sadržaj pojma

Teško je točno odrediti od čega se izvodi naše pojmovlje „krst“, „krštenje“, „krstiti“. Možda je u njihovom korijenu pojam „krst“ – križ. U tom bi slučaju ovi pojmovi značili križiti, križati (bilo križati polijevanjem vodom, bilo stavljati čovjeka u odnos prema Križu, tj. otkupiteljskom Kristovom djelu).

Ili pak je u temelju našeg pojmovlja riječ „Krist“, pa oni dolaze u značenje „krstiti“ tj. **činiti nekoga kristom, ili stavljati ga u odnos s Isusom Kristom**. Premda i jedna i druga mogućnost na određeni način izražavaju krsnu stvarnost, ipak naša riječ „krstiti“ ne počiva na izvornom grčkom pojmu. U grčkom (novozavjetni spisi napisani su na grčkom pučkom jeziku) susrećemo pojmove: *babto, baptizo*, što znači **uranjati, umakati, prati**.

Pri tome se riječ **baptizo** razlikuje od **bapto** time što prvi pojam izražava intezivnu formu i značenje, **radikalno uroniti, oprati, uništiti**. U profanom grčkom se tako za obredna pranja upotrebljava izraz **bapto**, a nikada **baptizo** (upravo radi njegovog značenja: uništiti) U novozavjetnim spisima, međutim, upravo **baptizo postaje tehnički izraz za krštenje** (vjerojatno i zbog mogućnosti značenja: **uništenje**). Kod Židova susrećemo Ivanovo krštenje koje se smatra kao nešto redovno: **uranjanje, umakanje, pranje**.

Krštenje postaje milosni znak

Što je bilo prirodnije nego da Isus izabere krštenje kao spasenjski znak novoga vremena koje s njim započinje. **Ono će biti temeljni milosni znak Novoga Saveza.** No ono neće biti samo simbolika. Njega će osnažiti Kristova otkupiteljska žrtva, kad mu on, Uskrsnuli dade jakost i snagu „**novoga rođenja**“ **iz vode i Duha Svetoga!** Ono će tek tada postati „vrata“ Kraljevstva Božjega. U njemu će se i **dogadati** ono što simbolika naviješta! Zato Uskrsnuli **naređuje** svojim učenicima krštenje kao nezaobilazni znak spasenja (Mk 16,16). To će biti temeljni znak da je netko njegov učenik(Mt 28,19).

MILOSRĐE

Ivan 3,5

Odgovori Isus: "Zaista, zaista, kažem ti: ako se tko ne rodi iz vode i Duha, ne može ući u kraljevstvo Božje."

Isus preuzima simboliku krštenja, označuje je svojim otkupiteljskim djelom i, kako nam svjedoči posljednji evanđeoski citat **Mt 28,19**, dajući novu formulaciju: „**U ime oca i Sina i Duha Svetoga!**“ Stoga možemo zaključiti: **Vanjski vidljivi znak sakramenta krštenja jest pranje vodom uz riječi „Ja te krstim u ime Oca i Sina i Duha Svetoga.“** Povijesna praksa nam pokazuje da je sam znak pranja vodom obavljan na različite načine: kao uranjanje, polijevanje i škropljenje.

Jer troje su što svjedoče u nebu:
Otac, Riječ i Duh Sveti.
I ovo troje su jedno.

(1. Ivanova 5:7)

Učinci Krsta

To je vanjski, vidljivi, znakoviti dio krsnog događanja. Zanima nas što stoji „**iznutra**“. Rekli smo da je Krist svojim otkupiteljskim djelom osnažio krsnu simboliku, tj. da se i događa ono što se znakovito navješćuje. Sama krsna formula naviješta **novi odnos krštenika prema božanskim osobama Trojstva: Ocu, Sinu i Duhu**. U prvim smo razmišljanima već spomenuli dva vida krsnog događanja. Kao što je isus navijestio Nikodemu: **Nastupa novo rođenje, rođenje od Boga iz vode i Duha Svetoga**.

Krštenik, budući da je rođen od Boga postaje **sin Božji, dijete Božje**. Sveti će Augustin uskliknuti: postali smo sinovi u Sinu („**fili in Filio...**“). Tu nam činjenicu sinovstva i djetinjstva Božjega jasno i nedvojbeno svjedoče mnogi novozavjetni tekstovi. Dosta je *pročitati i usporediti Gal 3,26 i 4,6-7, pa Ef 1,5, zatim Ivanovo svjedočanstvo Iv 1, 12-13 i dr.* O tome je bilo opširno govora u prvom razmišljanju o sakramentu krštenja.

U Kristu

Krštenje donosi kršteniku i novi odnos i zajedništvo s Isusom Kristom. On počinje živjeti i biti „u Kristu“, kao što smo opširno to pokazali u prethodnom razmišljanju. Tu činjenicu ističe Pavao u svojim spisima preko 260 puta. **Krštenik i Krist postaju najintimnije združeni i povezani, kao udovi u jednom tijelu, kao trs i loza.** Veza je životna, sudbinska i egzistencijalna.

Ja sam trs, vi loze.

*Tko ostaje u meni i ja u njemu,
taj donosi mnogo roda.*

*Uistinu, bez mene
ne možete učiniti ništa.*

(Ivan 15, 5)

Pomazanje Duhom Svetim

U krštenju se događa i **pomazanje Duhom svetim!** Onaj isti Duh koji je na Jordanu sišao na Isusa, pomazao ga i očitovao kao Krista (grč. *hrio* = mažem, pomazanje; *Hristos* = pomazanik), taj Duh u krštenju silazi i na krštenika, pomazanje ga i pečati jednom zauvijek. Na tu činjenicu aludira Pavao pišući Korinćanima:

„A Bog je onaj koji nas zajedno s vama utvrđuje za Krista; **on nas i pomaza, on nas i zapečati i u srca naša daje zalog – Duha**“ (2 Kor 1,21-22).

O tome nam svjedoči i Ivan apostol. U svojem prvom pismu izričito govori o „**Pomazanju**“ koje su kršćani primili: „A vi imate pomazanje od Svetoga, i znanje svi imate... Nego, njegovo vas Pomazanje uči o svemu, a istinito je... Pomazanje koje primiste od njega u vama ostaje...“ **(1 Iv 2,20 i 27)**. *Radi se, znači o pečatu koji na kršteniku trajno i neizbrisivo ostaje.* Teološki izraz za njega jest **krsni karakter**. Koji je sadržaj krsnog pomazanja? Biblija nam svjedoči da su se pomazivali svsećenici, proroci i kraljevi. U tom smislu krštenike promatra i Petrova poslanica:

„**A vi ste rod izabrani, kraljevsko svećenstvo, sveti puk, narod stečeni da naviještate silna djela Onoga, koji vas iz tame pozva k divnom svjetlu svojemu**“ **(1 Pt 2,9)**.

Svećenici

Tako su po Petru svećenici, nosioci proročke službe i kraljevski narod Božji. Želimo o svakom od ovih vidova krštenikova pomazanja reći nekoliko riječi. Kad govorimo o **svećeništvu krštenika** onda time želimo istaći da je on **pravi klanjalac Očev** (o tome će biti sljedeće razmišljanje) i da je to po krštenju uključen u Isusovo svećeništvo koji je on slavio i slavi Oca čitavim svojim životom. Krist premda je u svjetovnom smislu bio laik ipak je bio pravi svećenik, **Veliki svećenik svijeta i svemira, pravi klanjalac Očev**. To Isusovo svećeništvo djeluje i u svakom kršteniku i njegovom snagom čitav njegov život postaje prava liturgija kojom on slavi Oca.

Kraljevski narod Božji

Krštenik je stoga pozvan da svaki njegov dan, svaki trenutak bude liturgija Ocu. Sav je narod krštenika svećenički narod, kako nam to svjedoči i Ivan u svojm Otkrivenju (Otk 1,6; 5,10; 20,6). Krštenik je po krsnom pomazanju i dionik na Isusovom **proročkom poslanju**. On je pozvan da u ovome svijetu bude **nosilac Božje poruke, Božje riječi, da svjedoči i razglašava djela Božja**. Ono što je Bog učinio na njemu i njegovu životu. Da svjedoči kako je Bog u njemu uništio grijeh i darovao mu pravu slobodu i vječnu baštinu. Po pomazanju krštenik se uključuje u **kraljevski narod Božji**. Kraljevstvo Božje nastupa i djeluje u njemu i njegovu životu. **On postaje sin novog Božjeg svijeta, kraljevstva Božjega**. Petar poručuje krštenicima: „Nekad niste bili narod, a sada ste narod Božji“ (1 Pt 2,10). Po krštenju krštenik postaje **laik, član laosa** (grč.) izabranog naroda Božjega! **Postaje pripadnik novog Izraela – naroda Božjega**.

*one koje je predodredio,
on je također i pozvao;
one koje je pozvao, on ih
je također otkupio; i,
one koje je otkupio, on
ih je također proslavio.*

Sveti i prosvijetljeni

Krštenje krštenika posvećuje te on **postaje izabranik Božji, svet**. Tu je razlog da su se prvi kršćani tako i zvali (1 Kor 1,1-3; Kol 3,12; Fil 4,21-22 i dr.). Tu je temelj proglašenja II Vat. sabora koji svim krštenicima posvješćuje da su dužni težiti za svetošću. Krštenik u ovom svijetu treba živjeti kao Bogu posvećena osoba.

Ova je krsna stvarnost izrečena i slikom svjetla. **Krštenici su sinovi svjetla, prosvijetljeni Kristom koji je svjetlo svijeta (Iv 8,12)**, pa su tako i krštenici „**djeca svjetlosti**“ (Ef 5,8).

